

Arengekomisjon

2021/0297(COD)

8.3.2022

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EL) nr 978/2012 (COM(2021)0579 – C9-0364/2021 – 2021/0297(COD))

Arvamuse koostaja: Anna-Michelle Asimakopoulou

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Üldiste tariifsete soodustuste kava (GSP) on üks peamisi ELi kaubandusmeetmeid, millega aidatakse arenguriike kestliku arengu edendamisel, vaesuse vähendamisel ja inimõiguste tagamisel.

Raportöör juhib tähelepanu tõsiasjale, et GSP on eelkõige arenguvahend ning ettepanekud laiendada positiivset tingimuslikkust, mida praegu kohaldatakse stimuleeriva erikorra raames üksnes GSP+ raames soodustatud riikidele, oleksid vastuolus GSP aluspõhimõttega.

Tegevuskavad

Uue GSPga nähakse ette, et GSP+ raames soodustatud riigid peavad esitama tegevuskava, mis kaasneb nende siduva kohustusega saavutada asjaomaste konventsioonide ratifitseerimine ja tagada nende mõjus rakendamine.

Tegevuskavadega aidatakse kaasa asjaomaste konventsioonide õigeaegsele ja mõjusale rakendamisele ning seda saavad toetada kolmandatest osapooltest sidusrühmad. See on võimalik ainult siis, kui kokkulepitud tegevuskavad tehakse avalikult kättesaadavaks.

Seepärast on vaja lisada konkreetne nõue lõplike tegevuskavade avaldamiseks, mis aitab kaasa nende elluviimisele ning võib aidata saavutada laiema eesmärgi suurendada GSP+ raames soodustatud riikide suhtes kohaldatava stimuleeriva erikorraga seotud järelevalve- ja hindamisprotsessi läbipaistvust.

Kiirreageerimismehhanism

Uue GSPga nähakse ette kiirreageerimismehhanism, mis võetakse kasutusele erakordselt raskete rikkumiste korral, millele on vaja kiiresti reageerida.

Selle mehhanismi kasutuselevõtmisel võetakse arvesse tõsiasja, et kõik varasemad soodustuste peatamised GSP raames on võtnud aega kuni kaks aastat.

Kuna mehhanismi on kavas kasutada erandlikel ja kiireloomulistel asjaoludel, ei ole praegune seitsmekuuline ajavahemik piisavalt kiire, mistõttu tuleks seda veelgi lühendada.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Ühendus on üldiste tariifsete soodustuste kava (edaspidi „GSP“) raames võimaldanud arenguriikidele kaubandussoodustusi alates 1971. aastast.

Muudatusettepanek

(1) Ühendus on üldiste tariifsete soodustuste kava (edaspidi „GSP“) (***mis on üks liidu peamisi kaubandusmeetmeid***) raames võimaldanud arenguriikidele kaubandussoodustusi alates 1971. aastast.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Need eesmärgid on praeguses üleilmses kontekstis endiselt asjakohased ning kooskõlas komisjoni hiljutise teatise „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ analüüsi ja vaatenurgaga¹⁶. Kaubanduspoliitika läbivaatamise teatises on öeldud, et liidul on strateegiline huvi toetada haavatavate arenguriikide suuremat integreerumist maailmamajandusse ning et liit peab täielikult ära kasutama oma avatusest ja ühtse turu atraktiivsusest tulenevat tugevust, selleks et toetada mitmepoolsust ja tagada universaalsete väärtuste järgimine. Konkreetselt GSPd käsitledes osutatakse kaubanduspoliitika läbivaatamise teatises selle olulisele rollile põhiliste inim- ja tööõiguste austamise edendamisel ning seatakse GSP jaoks eesmärk suurendada veelgi arenguriikide kaubandusvõimalusi vaesuse

Muudatusettepanek

(6) Need eesmärgid on praeguses üleilmses kontekstis endiselt asjakohased ning kooskõlas komisjoni hiljutise teatise „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ analüüsi ja vaatenurgaga¹⁶. Kaubanduspoliitika läbivaatamise teatises on öeldud, et liidul on strateegiline huvi toetada haavatavate arenguriikide suuremat integreerumist maailmamajandusse ning et liit peab täielikult ära kasutama oma avatusest ja ühtse turu atraktiivsusest tulenevat tugevust, selleks et toetada mitmepoolsust ja tagada universaalsete väärtuste järgimine. Konkreetselt GSPd käsitledes osutatakse kaubanduspoliitika läbivaatamise teatises selle olulisele rollile põhiliste inim- ja tööõiguste austamise edendamisel ning seatakse GSP jaoks eesmärk suurendada veelgi arenguriikide kaubandusvõimalusi vaesuse

vähendamiseks ning luua töökohti rahvusvahelistele väärtustele ja põhimõtetele tuginedes. Lisaks peaks kava aitama soodustatud riikidel COVID-19 mõjust taastuda ja oma majandust kestlikult taastada, sealhulgas seoses rahvusvaheliste inimõiguste, tööalaste, keskkonnaalaste ja hea valitsemistava standarditega. Tagatud peaks olema sidusus GSP ja selle eesmärkide ning soodustatud riikidele antava abi vahel kooskõlas ELi poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega kui peamise sambaga, millele liit tugineb oma jõupingutustes suurendada arengukoostöö positiivset mõju ja tõhusust¹⁷.

vähendamiseks ning luua töökohti rahvusvahelistele väärtustele ja põhimõtetele tuginedes. Lisaks peaks kava aitama soodustatud riikidel COVID-19 mõjust taastuda, **toetades nende suutlikkuse suurendamist**, ja oma majandust kestlikult taastada, sealhulgas seoses rahvusvaheliste inimõiguste, tööalaste, keskkonnaalaste ja hea valitsemistava standarditega. Tagatud peaks olema sidusus GSP ja selle eesmärkide ning soodustatud riikidele antava abi vahel kooskõlas ELi poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega kui peamise sambaga, millele liit tugineb oma jõupingutustes suurendada arengukoostöö positiivset mõju ja tõhusust¹⁷. **Peamiste rahvusvaheliste konventsioonide ratifitseerimisel ja rakendamisel tehtavaid jätkuvaid ja püsivaid edusamme tuleks tähelepanelikult jälgida ning liidu arengu finantsplaneerimisel tuleks seda eesmärki nõuetekohaselt arvesse võtta. Selline toetus peaks esmajärjekorras olema suunatud erikorrast kasu saavatele riikidele, arvestades nende majanduslikku haavatavust. Ka tuleks naabrusspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendiga „Gloaalne Euroopa“ aidata GSPga hõlmatud riikidel parandada inimõiguste ja keskkonnastandardeid kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetes sätestatud kohustustega.**

¹⁶ COM(2021) 66 final, 18. veebruar 2021.

¹⁷ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 on poliitikavaldkondade arengusidususega seoses sätestatud: „Liit võtab arengukoostöö eesmärgi arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.“

¹⁶ COM(2021) 66 final, 18. veebruar 2021.

¹⁷ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208 on poliitikavaldkondade arengusidususega seoses sätestatud: „Liit võtab arengukoostöö eesmärgi arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid.“

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Standardset GSP korda tuleks kohaldada kõigi nende arengumaade suhtes, kellel on ühesugused arenguvajadused ja kes on sarnases majandusarengu etapis. WTO tasemel mõistet „arenguriik“ määratletud pole ning GSP alusel abikõlblike arenguriikide loetelu üle otsustamine on jäetud soodustusi andvate riikide ülesandeks. Riike, kus üleminek tsentraliseeritud majanduselt turumajandusele on edukalt lõpule viidud ning kellel on võimas majandus ja tugev positsioon rahvusvahelises kaubanduses, nagu Hiina, Hongkong, Aomen ja Venemaa, ei tohiks käsitada GSP raames arenguriikidena ning nad tuleks seega abikõlblike riikide loetelust välja arvata. Maailmapanga poolt suure või keskmisest suurema sissetulekuga riikideks liigitatud riikides on sissetuleku tase elaniku kohta selline, mis võimaldab saavutada kõrgemal tasemel mitmekesisuse ka ilma kava raames pakutavate tariifsete soodustusteta. Nad on erinevas majandusarengu etapis ning seega ei ole nende arengu-, kaubandus- ja finantsvajadused samasugused kui väiksema sissetulekuga või haavatavamatel arenguriikidel. Põhjendamatu diskrimineerimise vältimiseks tuleb neid kohelda erinevalt; seetõttu ei võimaldata neile standardse GSP korra kasutamist. Kava raames võimaldatavate tariifsete soodustuste kasutamine suure või üle keskmise sissetulekuga riikides suurendaks ka konkurentsivõimet vaesematest ja haavatavamatest riikidest pärit ekspordile ning võiks seega panna haavatavamatele arenguriikidele põhjendamatu koormuse. Standardse GSP korra puhul tuleks arvesse võtta asjaolu, et arengu-, kaubandus- ja finantsvajadused muutuvad, ning tagada, et kord on taas kättesaadav, kui riigi olukord peaks muutuma.

Muudatusettepanek

(9) Standardset GSP korda tuleks kohaldada kõigi nende arengumaade suhtes, kellel on ühesugused arenguvajadused ja kes on sarnases majandusarengu etapis ***ning kes on võtnud endale kohustuse allkirjastada ja ratifitseerida VI lisas osutatud rahvusvahelised konventsioonid. Riikidel peaks olema ratifitseerimiseks viieaastane üleminekuperiood alates kõnealuse otsuse jõustumise kuupäevast.*** WTO tasemel mõistet „arenguriik“ määratletud pole ning GSP alusel abikõlblike arenguriikide loetelu üle otsustamine on jäetud soodustusi andvate riikide ülesandeks. Riike, kus üleminek tsentraliseeritud majanduselt turumajandusele on edukalt lõpule viidud ning kellel on võimas majandus ja tugev positsioon rahvusvahelises kaubanduses, nagu Hiina, Hongkong, Aomen ja Venemaa, ei tohiks käsitada GSP raames arenguriikidena ning nad tuleks seega abikõlblike riikide loetelust välja arvata. Maailmapanga poolt suure või keskmisest suurema sissetulekuga riikideks liigitatud riikides on sissetuleku tase elaniku kohta selline, mis võimaldab saavutada kõrgemal tasemel mitmekesisuse ka ilma kava raames pakutavate tariifsete soodustusteta. Nad on erinevas majandusarengu etapis ning seega ei ole nende arengu-, kaubandus- ja finantsvajadused samasugused kui väiksema sissetulekuga või haavatavamatel arenguriikidel. Põhjendamatu diskrimineerimise vältimiseks tuleb neid kohelda erinevalt; seetõttu ei võimaldata neile standardse GSP korra kasutamist. Kava raames võimaldatavate tariifsete soodustuste kasutamine suure või üle keskmise sissetulekuga riikides suurendaks ka konkurentsivõimet vaesematest ja haavatavamatest riikidest pärit ekspordile ning võiks seega panna haavatavamatele

arenguriikidele põhjendamatu koormuse. Standardse GSP korra puhul tuleks arvesse võtta asjaolu, et arengu-, kaubandus- ja finantsvajadused muutuvad, ning tagada, et kord on taas kättesaadav, kui riigi olukord peaks muutuma.

Muudatusettepanek 4 **Ettepanek võtta vastu määrus** **Põhjendus 11**

Komisjoni ettepanek

(11) Kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord (GSP+) põhineb kestliku arengu tervikkontseptsioonil, mida tunnustatakse sellistes rahvusvahelistes konventsioonides ja dokumentides nagu ÜRO arenguõiguse deklaratsioon (1986), Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioon (1992), Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioon (1998), ÜRO aastatuhande deklaratsioon (2000), Johannesburgi kestliku arengu deklaratsioon (2002), ILO sajanda aastapäeva deklaratsioon töö tuleviku kohta (2019), ÜRO kestliku arengu tippkohtumise lõppdokument „Muudame oma maailma: kestliku arengu kava aastani 2030“ (2015), ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kliimakokkulepe. Seega tuleks kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel ette nähtud täiendavaid tariifseid soodustusi võimaldada neile arenguriikidele, kes on mitmekesisuse puudumise tõttu majanduslikult haavatavad ning on ratifitseerinud olulisemad inim- ja tööõigusi, kliimat ja keskkonnakaitset ning head valitsemistava käsitlevad rahvusvahelised konventsioonid ja võtnud kohustuse **tagada nende tõhus rakendamise**. Kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord peaks

Muudatusettepanek

(11) Kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord (GSP+) põhineb kestliku arengu tervikkontseptsioonil, mida tunnustatakse sellistes rahvusvahelistes konventsioonides ja dokumentides nagu ÜRO arenguõiguse deklaratsioon (1986), Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioon (1992), Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioon (1998), ÜRO aastatuhande deklaratsioon (2000), Johannesburgi kestliku arengu deklaratsioon (2002), ILO sajanda aastapäeva deklaratsioon töö tuleviku kohta (2019), ÜRO kestliku arengu tippkohtumise lõppdokument „Muudame oma maailma: kestliku arengu kava aastani 2030“ (2015), ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kliimakokkulepe. Seega tuleks kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel ette nähtud täiendavaid tariifseid soodustusi võimaldada neile arenguriikidele, kes on mitmekesisuse puudumise tõttu majanduslikult haavatavad ning on ratifitseerinud olulisemad inim- ja tööõigusi, kliimat ja keskkonnakaitset ning head valitsemistava käsitlevad rahvusvahelised konventsioonid ja **hakanud neid rakendama ja võtnud kohustuse neid tõhusalt rakendada, olles ka käesoleva määruse kohaselt vastu**

aitama neil riikidel täita kõnealuste konventsioonide ratifitseerimise ja tõhusa rakendamisega kaasnevaid lisakohustusi. GSP raames asjakohaste konventsioonide loetelu tuleks ajakohastada, et kajastada paremini peamiste rahvusvaheliste vahendite ja standardite arengut ning rakendada kestliku arengu suhtes ennetavat lähenemisviisi kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030¹⁸. Sellega seoses lisatakse järgmised konventsioonid: Pariisi kliimakokkulepe (2015), millega asendatakse Kyoto protokoll; puuetega inimeste õiguste konventsioon (CRPD); lapse õiguste konventsiooni fakultatiivprotokoll laste kaasamise kohta relvastatud konfliktidesse (OP-CRC-AC); ILO konventsioon nr 81 töötingimuste järelevalve kohta; ILO konventsioon nr 144 kolmepoolse konsultatsiooni kohta **ja** ÜRO konventsioon rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise kohta.

võtnud avaliku, kaugelevaatava ja tähtajalise tegevuskava. Kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriv erikord peaks aitama neil riikidel täita kõnealuste konventsioonide ratifitseerimise ja tõhusa rakendamisega kaasnevaid lisakohustusi. GSP raames asjakohaste konventsioonide loetelu tuleks ajakohastada, et kajastada paremini peamiste rahvusvaheliste vahendite ja standardite arengut ning rakendada kestliku arengu suhtes ennetavat lähenemisviisi kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega ja kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030¹⁸. Sellega seoses lisatakse järgmised konventsioonid: Pariisi kliimakokkulepe (2015), millega asendatakse Kyoto protokoll; puuetega inimeste õiguste konventsioon (CRPD); lapse õiguste konventsiooni fakultatiivprotokoll laste kaasamise kohta relvastatud konfliktidesse (OP-CRC-AC); ILO konventsioon nr 81 töötingimuste järelevalve kohta; ILO konventsioon nr 144 kolmepoolse konsultatsiooni kohta; ÜRO konventsioon rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise **kohta; Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut; maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlikud suunised ja ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioon ning selle põhimõtted vaba, eelneva ja teadliku nõusoleku** kohta.

¹⁸ Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (2015). Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioon „Muudame oma maailma: kestliku arengu tegevuskava aastani 2030“ (A/RES/70/1); kättesaadav aadressil <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

¹⁸ Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (2015). Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioon „Muudame oma maailma: kestliku arengu tegevuskava aastani 2030“ (A/RES/70/1); kättesaadav aadressil <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(15a) Stimuleeriva erikorra kohaldamise taotlus peaks sisaldama avalikku tegevuskava üksikasjaliku loeteluga prioriteetsetest meetmetest, mida peetakse vajalikuks rahvusvaheliste konventsioonide tõhusaks rakendamiseks. Kõnealune tegevuskava peaks sisaldama ka tähtaegu ja selles tuleks kindlaks määrata soodustatud riigi asjaomased asutused, kes vastutavad selle rakendamise eest. Tegevuskava rakendamisel tehtud edusammud peaksid kajastuma järelevalveprotsessis ning tegevuskava tõhusa rakendamise ebaõnnestumist tuleks arvesse võtta kava ajutise peatamise hindamisel.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(16a) Järelevalvetsükli kõigis etappides tuleks konsulteerida kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega ning nende edastatavat teavet tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta. Sellel eesmärgil tuleks luua selliste organisatsioonide esindajatest ja sidusrühmadest koosnev nõuandev organ, kes abistaks komisjoni soodustatud riikide edusammude analüüsimisel, jälgimisel ja hindamisel.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(17) Rakendamise jälgimiseks ja

(17) Rakendamise jälgimiseks ja

vajaduse korral tariifsete soodustuste kohaldamise peatamiseks on asjaomaste järelevalveasutuste aruanded väga olulised. Selliste aruannete täiendusena võib siiski kasutada ka muud komisjonile kättesaadavat teavet, sealhulgas kahe- või mitmepoolsete tehnilise abi programmide raames ja muudest teabeallikatest saadud teavet, tingimusel et see on täpne ja usaldusväärne. See võib hõlmata teavet, mis saadakse Euroopa Parlamendilt ja nõukogult, valitsustelt, rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, kodanikuühiskonnalt, sotsiaalpartneritelt või ühtse kontaktpunkti kaudu esitatud kaebustest, kui need vastavad asjakohastele nõuetele. Teave järelevalveprotsessi käigus tuvastatud puuduste kohta võib aidata komisjonil tulevast arenguabi sihipärasemal viisil kavandada.

vajaduse korral tariifsete soodustuste kohaldamise peatamiseks on asjaomaste järelevalveasutuste aruanded väga olulised. Selliste aruannete täiendusena võib siiski kasutada ka muud komisjonile kättesaadavat teavet, sealhulgas kahe- või mitmepoolsete tehnilise abi programmide raames ja muudest teabeallikatest saadud teavet, tingimusel et see on täpne ja usaldusväärne. See võib hõlmata teavet, mis saadakse Euroopa Parlamendilt ja nõukogult, valitsustelt, rahvusvahelistelt organisatsioonidelt, kodanikuühiskonnalt, **inimõiguste organisatsioonidelt**, sotsiaalpartneritelt või ühtse kontaktpunkti kaudu esitatud kaebustest, kui need vastavad asjakohastele nõuetele. Teave järelevalveprotsessi käigus tuvastatud puuduste kohta võib aidata komisjonil tulevast arenguabi sihipärasemal viisil kavandada.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) Juulis 2020 nimetas komisjon ametisse kaubandusvaldkonna juhtiva järelevalveametniku, kelle ülesanne on tagada kaubanduseeskirjade täitmine. Sellega seoses käivitas komisjon 2020. aasta novembris uue kaebuste käsitlemise mehhanismi – ühtse kontaktpunkti –, mis on osa täiendavatest jõupingutustest tugevdada kaubanduskohustuste täitmist ja rakendamist. Ühtse kontaktpunkti kaudu saab komisjon kaebusi mitmesuguste kaubanduspoliitikaga seotud küsimuste kohta, sealhulgas GSP raames võetud kohustuste rikkumise kohta. Selline uus kaebuste süsteem tuleks integreerida käesoleva määruse raamistikku.

Muudatusettepanek

(18) Juulis 2020 nimetas komisjon ametisse kaubandusvaldkonna juhtiva järelevalveametniku, kelle ülesanne on tagada kaubanduseeskirjade täitmine. Sellega seoses käivitas komisjon 2020. aasta novembris uue kaebuste käsitlemise mehhanismi – ühtse kontaktpunkti –, mis on osa täiendavatest jõupingutustest tugevdada kaubanduskohustuste täitmist ja rakendamist. Ühtse kontaktpunkti kaudu saab komisjon kaebusi mitmesuguste kaubanduspoliitikaga seotud küsimuste kohta, sealhulgas GSP raames võetud kohustuste rikkumise kohta. Selline uus kaebuste süsteem tuleks integreerida käesoleva määruse raamistikku **ja see peaks olema kodanikuühiskonna organisatsioonidele kättesaadav**.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Selleks et saavutada tasakaal ühelt poolt paremal tasemel sihiasetuse, sidususe ja läbipaistvuse tagamise vajaduse ning teiselt poolt ühepoolsete kaubandussoodustuste kava kaudu kestliku arengu ja hea valitsemistava tõhusama edendamise vajaduse täitmise vahel, peaks komisjonile kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 delegeerima õiguse võtta vastu õigusakte käesoleva määruse lisade muutmiseks ja tariifsete soodustuste kohaldamise ajutiseks peatamiseks juhtudel, kui asjaomastes inim- ja tööõigusi, kliimat ja keskkonnakaitset ning head valitsemistava käsitlevates konventsioonides sätestatud põhimõtteid on **raskelt ja süstemaatiliselt** rikutud, või muudel käesolevas määruses sätestatud alustel, samuti seoses kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra kohaselt võimaldatavate tariifsete soodustuste saamiseks taotluste esitamise korraga ning ajutise peatamise ja kaitsemeetmetega seotud uurimiste läbiviimisega, et kehtestada ühtne ja üksikasjalik tehniline kord. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid peetaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega²¹. Et tagada võrdsel tasemel osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele,

Muudatusettepanek

(29) Selleks et saavutada tasakaal ühelt poolt paremal tasemel sihiasetuse, sidususe ja läbipaistvuse tagamise vajaduse ning teiselt poolt ühepoolsete kaubandussoodustuste kava kaudu kestliku arengu ja hea valitsemistava tõhusama edendamise vajaduse täitmise vahel, peaks komisjonile kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 delegeerima õiguse võtta vastu õigusakte käesoleva määruse lisade muutmiseks ja tariifsete soodustuste kohaldamise ajutiseks peatamiseks juhtudel, kui asjaomastes inim- ja tööõigusi, kliimat ja keskkonnakaitset ning head valitsemistava käsitlevates konventsioonides sätestatud põhimõtteid on rikutud, või muudel käesolevas määruses sätestatud alustel, samuti seoses kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra kohaselt võimaldatavate tariifsete soodustuste saamiseks taotluste esitamise korraga ning ajutise peatamise ja kaitsemeetmetega seotud uurimiste läbiviimisega, et kehtestada ühtne ja üksikasjalik tehniline kord. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid peetaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega²¹. Et tagada võrdsel tasemel osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele,

kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. Selleks et tagada ettevõtjatele stabiilne raamistik, tuleks ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt delegeerida komisjonile õigus võtta vastu õigusakte, millega otsus soodustuste kohaldamise ajutise peatamise kohta tunnistatakse kehtetuks kiirmenetluse kohaselt, enne kui kõnealust tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise otsust hakatakse kohaldama, juhul kui ajutist peatamist õigustanud põhjused enam ei kehti. Komisjonil peaks ka olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et lükata edasi sellise õigusakti kohaldamise alguskuupäeva, millega kehtestatakse ajutine peatamine, või muuta selle kohaldamisala põhjustel, mis on seotud üleilmse sanitaaralase hädaolukorraga või muude erandlike asjaoludega.

²¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 10 b (uus)

Komisjoni ettepanek

kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist. Selleks et tagada ettevõtjatele stabiilne raamistik, tuleks ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt delegeerida komisjonile õigus võtta vastu õigusakte, millega otsus soodustuste kohaldamise ajutise peatamise kohta tunnistatakse kehtetuks kiirmenetluse kohaselt, enne kui kõnealust tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise otsust hakatakse kohaldama, juhul kui ajutist peatamist õigustanud põhjused enam ei kehti. Komisjonil peaks ka olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et lükata edasi sellise õigusakti kohaldamise alguskuupäeva, millega kehtestatakse ajutine peatamine, või muuta selle kohaldamisala põhjustel, mis on seotud üleilmse sanitaaralase hädaolukorraga või muude erandlike asjaoludega.

²¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek

***(10a) „tegevuskava“ – loetelu
prioriteetsetest meetmetest, sealhulgas
seadusandlikest meetmetest, mille
soodustatud riik peab vastu võtma ja mida
ta peab rakendama ning mida peetakse
vajalikuks VI lisas osutatud olulisemate
rahvusvaheliste konventsioonide
mõjusaks rakendamiseks;***

Muudatusettepanek

(10b) „tõhustatud koostöö“ – dialoog, mille eesmärk on hõlbustada ja stimuleerida artikli 1 lõikes 2 osutatud korrast kasu saavaid riike konventsioone tõhusalt rakendama;

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 10 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10c) „küsimuste loetelu“ – järelevalveasutuste poolt kindlaks määratud eesmärkide loetelu peamiste GSP+ korraga seotud rahvusvaheliste konventsioonide tõhusaks rakendamiseks ning kolmandate isikute, sealhulgas kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate ja ametiühingute esitatud teave;

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 12**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(12) „kaebus“ – ühtse kontaktpunkti kaudu komisjonile esitatud kaebus;

(12) „kaebus“ – ühtse kontaktpunkti kaudu komisjonile esitatud kaebus, **mille on esitanud liidus või artikli 1 lõikes 2 osutatud kavadega hõlmatud soodustatud riikides asuvad kolmandad isikud, sh sidusrühmad või kodanikuühiskond ning mis on seotud artiklites 9 ja 19 osutatud tingimuste ja põhjustega;**

Selgitus

Kolmandate riikide sidusrühmadele, sealhulgas inimõiguste kaitsjatele, tuleks anda võimalus esitada kaebusi ühtse kontaktpunkti kaudu, mis ei ole praegu võimalik.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ba) on piisavalt põhjust arvate, et artikli 19 lõike 1 punktides a, b, c, d ja e sätestatud tingimuste täitmisel esineb puudusi ja rikkumisi;

Selgitus

GSP standardkorruga seotud tingimuste rakendamine on vajalik sotsiaalsete ja keskkonnastandardite tõhusaks edendamiseks kaubanduse kaudu.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bb) riik ei ole allkirjastanud ega ratifitseerinud VI lisas loetletud konventsioone viie aasta jooksul pärast soodustuste kohaldamise algust;

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Liidu arengu rahastamise programmitööga toetatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erikorra alusel soodustatud riike eesmärgiga ratifitseerida VI lisas loetletud konventsioonid ja neid rakendada.

Selgitus

Tõhustatud sotsiaalsed ja keskkonnaalased tingimused kaubandussoodustuste saamiseks tuleks lisada naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ alla kuuluvatesse tehnilise ja finantsabi projektidesse.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 4 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Komisjon konsulteerib tõhustatud koostöö järelevalveprotsessi käigus korrapäraselt artiklis 13a osutatud nõuandva organiga.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) see riik on ratifitseerinud kõik VI lisas loetletud konventsioonid (edaspidi „asjaomased konventsioonid“) ja komisjon ei ole tuvastanud kõnealuste konventsioonide tõhusas rakendamises **tõsiseid** puudusi, tuginedes kättesaadavale teabele, **eelkõige** nende konventsioonide alusel tegutsevate järelevalveasutuste viimati esitatud järeldustele;

b) see riik on ratifitseerinud kõik VI lisas loetletud konventsioonid (edaspidi „asjaomased konventsioonid“) ja komisjon ei ole tuvastanud kõnealuste konventsioonide tõhusas rakendamises puudusi, tuginedes kättesaadavale teabele, **sh** nende konventsioonide alusel tegutsevate järelevalveasutuste, **inimõiguste kaitsjate ja ametiühingute** viimati esitatud järeldustele **ning kodanikuühiskonna organisatsioonide esitatud teabele**;

Selgitus

Konventsioonide mõjusa rakendamisega seotud järelevalveprotsessi tuleks rakendada kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate ja ametiühingute parema kaasamise kaudu.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) see riik on ratifitseerinud kõik VI

b) see riik on ratifitseerinud kõik VI

lisas loetletud konventsioonid (edaspidi „asjaomased konventsioonid“) ja komisjon ei ole tuvastanud kõnealuste konventsioonide tõhusas rakendamises tõsiseid puudusi, tuginedes kättesaadavale teabele, eelkõige nende konventsioonide alusel tegutsevate järelevalveasutuste viimati esitatud järeldustele;

lisas loetletud konventsioonid (edaspidi „asjaomased konventsioonid“) ja **rakendab neid ning** komisjon ei ole tuvastanud kõnealuste konventsioonide tõhusas rakendamises tõsiseid puudusi, tuginedes kättesaadavale teabele, eelkõige nende konventsioonide alusel tegutsevate järelevalveasutuste viimati esitatud järeldustele;

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) see riik on võtnud vastu riikliku tegevuskava, millega rakendada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste tööühma suunistega riiklike tegevuskavade kohta;

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) **see** riik võtab siduva kohustuse säilitada asjaomaste konventsioonide ratifitseeritus ja tagada nende tõhus rakendamine ning esitab ühtlasi **asjaomaste konventsioonide tõhusa** rakendamise tegevuskava;

d) see riik võtab siduva kohustuse säilitada asjaomaste konventsioonide ratifitseeritus ja tagada nende tõhus rakendamine ning esitab ühtlasi **iga loetletud eesmärgi** rakendamise tegevuskava **koos ajakava ja võrdlusandmetega ning määrab asjaomase asutuse või struktuuri, mis vastutab kava elluviimise ja järelevalve eest;**

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Punktis d osutatud tegevuskava tehakse üldsusele kättesaadavaks pärast seda, kui liit ja GSP raames soodustatud riik on selles ühiselt kokku leppinud.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Liidu arengu rahastamise programmitöös peetakse esmatähtsaks artiklis 9 osutatud erikorra alusel soodustatud riikide toetamist eesmärgiga ratifitseerida VI lisas loetletud konventsioonid ja neid mõjusalt rakendada.

Selgitus

Tõhustatud sotsiaalsed ja keskkonnaalased tingimused kaubandussoodustuste saamiseks tuleks lisada naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ alla kuuluvatesse tehnilise ja finantsabi projektidesse. Võttes arvesse nende haavatavust ja majandusliku mitmekesisuse puudumist, tuleks ELi arenguabi rahastamisel esmatähtsaks pidada erikorrast kasu saavate riikide toetamist.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Taotlev riik esitab oma taotluse komisjonile kirjalikult. Taotluses tuleb esitada täielik teave asjaomaste konventsioonide ratifitseerimise kohta ning see peab sisaldama artikli 9 punktides d, e ja f osutatud siduvaid kohustusi.

2. Taotlev riik esitab oma taotluse komisjonile kirjalikult. Taotluses tuleb esitada täielik teave asjaomaste konventsioonide ratifitseerimise **ja rakendamise** kohta ning see peab sisaldama artikli 9 punktides d, e ja f osutatud siduvaid kohustusi.

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liidu arengu rahastamise programmitöös tuleb arvesse võtta tegevuskavasid ning komisjoni ja Euroopa välisteenistuse soovitusi prioriteetsete rakendusmeetmete kohta, et toetada GSP+ raames soodustatud riikide võetud kohustuste täitmist.

Muudatusettepanek 26

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 13a

Nõuandev organ

Komisjoni abistab kogu järelevalvetsükli ajal artikli 9 punktides d, e ja f osutatud siduvate kohustuste läbivaatamisel, jälgimisel ja hindamisel nõuandev organ, kuhu kuuluvad liidu ja GSP+ raames soodustatud riikide kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sidusrühmade esindajad.

Selgitus

Järelevalveprotsessi rakendamiseks peaks komisjoni järelevalveülesannete täitmisel abistama alaline nõuandev organ, mis koosneb ELi ja GSP+ raames soodustatud riikide kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sidusrühmade esindajatest.

Muudatusettepanek 27

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon esitab 1. jaanuariks **2027** ning seejärel iga **kolme** aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande asjaomaste konventsioonide ratifitseerimise seisu, GSP+ raames soodustatud riikide poolt nende konventsioonide kohaselt võetud aruandekohustuste täitmise ning nende tõhusa rakendamise seisu kohta.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Aruanne võib sisaldada igasugustest allikatest pärinevat igasugust teavet, mida komisjon asjakohaseks peab.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Asjaomaste konventsioonide tõhusa rakendamise kohta järelduste tegemisel analüüsib komisjon ja vajaduse korral Euroopa välisteenistus asjaomaste järelevalveasutuste järeldusi ja soovitusi, samuti Euroopa Parlamendi või nõukogu ning kolmandate poolte, sealhulgas valitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna ja sotsiaalpartnerite esitatud teavet, ilma et see välistaks muude teabeallikate kasutamist.

Muudatusettepanek

1. Komisjon esitab 1. jaanuariks **2026** ning seejärel iga **kahe** aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande asjaomaste konventsioonide ratifitseerimise seisu, GSP+ raames soodustatud riikide poolt nende konventsioonide kohaselt võetud aruandekohustuste täitmise ning nende tõhusa rakendamise seisu kohta.

Muudatusettepanek

Aruanne võib sisaldada igasugustest allikatest pärinevat igasugust teavet, mida komisjon asjakohaseks peab, **eriti koostöö tegemisel kodanikuühiskonna organisatsioonidega.**

Muudatusettepanek

3. Asjaomaste konventsioonide tõhusa rakendamise kohta järelduste tegemisel analüüsib komisjon ja vajaduse korral Euroopa välisteenistus asjaomaste järelevalveasutuste järeldusi ja soovitusi, samuti Euroopa Parlamendi või nõukogu ning kolmandate poolte, sealhulgas valitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna **organisatsioonide, inimõiguste organisatsioonide** ja sotsiaalpartnerite esitatud teavet, ilma et see välistaks muude teabeallikate kasutamist.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui komisjonil tekib artiklis 14 osutatud aruande järelduste või kättesaadavate tõendite, sealhulgas kaebusega esitatud tõendite alusel põhjendatud kahtlus, et teatav GSP+ raames soodustatud riik ei täida artikli 9 punktides d, e ja f osutatud siduvaid kohustusi või on esitanud reservatsiooni, mis on mõne asjaomase konventsiooniga keelatud või mis on vastuolus nimetatud konventsiooni sisu ja eesmärgiga, nagu on sätestatud artikli 9 punktis c, võtab komisjon kooskõlas artikli 39 lõikes 2 nimetatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, millega algatatakse kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel antavate tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise menetlus. Komisjon teatab sellest Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

3. Kui komisjonil tekib artiklis 14 osutatud aruande järelduste või kättesaadavate tõendite, sealhulgas kaebusega esitatud tõendite alusel põhjendatud kahtlus, et teatav GSP+ raames soodustatud riik ei täida artikli 9 punktides d, e ja f osutatud siduvaid kohustusi, ***sh seoses oma tegevuskava rakendamisega***, või on esitanud reservatsiooni, mis on mõne asjaomase konventsiooniga keelatud või mis on vastuolus nimetatud konventsiooni sisu ja eesmärgiga, nagu on sätestatud artikli 9 punktis c, võtab komisjon kooskõlas artikli 39 lõikes 2 nimetatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, millega algatatakse kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel antavate tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise menetlus. Komisjon teatab sellest Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Hinnates seda, kas GSP+ raames soodustatud riik ei täida artikli 9 punktis d osutatud siduvaid kohustusi, võtab komisjon eelkõige arvesse seda, kas asjaomased järelevalveorganid, aluslepingutest tulenevad mehhanismid ja järelevalvemehhanismid on andnud märku tõsisest suutmatusest VI lisas osutatud asjaomaseid konventsioone tõhusalt rakendada, tuginedes edasiminekest aru andmiseks kindlaks määratud näitajatele.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 15 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. *Komisjon teavitab saadud kaebustest Euroopa Parlamenti, nõukogu ja artiklis 13a osutatud nõuandvat organit. Komisjon teavitab kaebuse esitajat, Euroopa Parlamenti, nõukogu ja artiklis 13a osutatud nõuandvat organit, kui ta otsustab, et kaebusega ei ole esitatud käesolevas artiklis osutatud näitajate kohta piisavalt tõendeid.*

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Komisjon hangib kogu teabe, mida ta vajalikuks peab, sealhulgas asjaomaste järelevalveasutuste järeldused ja soovitused. Komisjon hindab järelduste tegemisel kogu asjakohast teavet.

6. Komisjon hangib kogu teabe, mida ta vajalikuks peab, sealhulgas asjaomaste järelevalveasutuste järeldused ja soovitused. Komisjon hindab järelduste tegemisel kogu asjakohast teavet, **sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidelt, inimõiguste kaitsjatelt ja sotsiaalpartneritelt saadud teavet.**

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 15 – lõige 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9. Kui komisjon leiab, et **tulemused õigustavad ajutist peatamist** käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 36 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks, et ajutiselt peatada artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamine. Delegeeritud

9. Kui komisjon leiab **koostöö ja osalemise tulemustest ning käesoleva artikli lõigetes 5 ja 6 osutatud tulemustest lähtudes ja pärast artiklis 13a osutatud nõuandva organiga konsulteerimist**, et **ajutine peatamine on õigustatud** käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 36 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks, et ajutiselt peatada

õigusakti vastuvõtmisel võib komisjon vajaduse korral võtta arvesse tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise sotsiaal-majanduslikku mõju soodustatud riigis.

artikli 1 lõike 2 punktis b osutatud kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamine.

Komisjon esitab selgelt ja avalikult soodustuste kohaldamise peatamise põhjused ning kehtestab selged võrdlusalused, mida soodustatud riik peaks soodustuste taaskehtestamiseks täitma. Delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel võib komisjon vajaduse korral võtta arvesse tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise ***mõju inimõigustele ja*** sotsiaal-majanduslikku mõju soodustatud riigis, ***sealhulgas mõju naiste tööhõivele ja võimestamisele, ning sellele vastavalt kaaluda osalist peatamist, et minimeerida negatiivset sotsiaal-majanduslikku mõju GSP+ raames soodustatud riigi elanikkonnale, maksimeerides samal ajal mõju selle riigi valitsusele.***

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 15 – lõige 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10a. Ajutise peatamise kohaldamise ajal jätkab komisjon soodustatud riigiga dialoogi, sealhulgas artiklis 18a osutatud raamistikus, mille eesmärk on kõrvaldada käesoleva artikli lõikes 3 osutatud peatamise põhjused. Komisjon hindab korrapäraselt, sealhulgas artiklis 14 osutatud aruandes, peatamise tagajärgi rikkumiste heastamisele. Komisjon konsulteerib regulaarselt artiklis 13a osutatud nõuandva organiga.

Muudatusettepanek 35

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Komisjon ja asjakohasel juhul Euroopa välisteenistus tagavad, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erikorra alusel soodustatud riigid on ratifitseerinud VI lisas loetletud konventsioonid ja kavandavad nende mõjusat rakendamist.

Lüüdu arengu rahastamise programmitöös peetakse esmatähtsaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erikorra alusel soodustatud riikide toetamist eesmärgiga ratifitseerida VI lisas loetletud konventsioonid ja neid mõjusalt rakendada.

Selgitus

Tõhustatud sotsiaalsed ja keskkonnaalased tingimused kaubandussoodustuste saamiseks tuleks lisada naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ alla kuuluvatesse tehnilise ja finantsabi projektidesse. Võttes arvesse nende vähim arenenud riigi staatust, tuleks ELi arenguabi rahastamisel esmatähtsaks pidada erikorrast kasu saavate riikide toetamist.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu määrus
V peatükk – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Kõikide sooduskordade puhul kehtivad
ajutist peatamist käsitlevad sätted

Muudatusettepanek

Kõikide sooduskordade puhul kehtivad
tiheadat koostööd ja ajutist peatamist
käsitlevad sätted

Muudatusettepanek 37

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige -1 (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Lüüdu ja soodustatud riigi vahel sõlmitud koostöö-, partnerlus- või assotsieerimislepingu raames

korraldatakse igal aastal Euroopa Parlamendiga konsulteerides artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskorra alusel riigile antud staatuse üldine läbivaatamine. Sel eesmärgil vaatavad komisjon ja asjakohasel juhul Euroopa välisteenistus ning soodustatud riik läbi küsimused, mis on seotud artikli 19 lõikes 1 osutatud tingimustega, sealhulgas komisjonile laekunud kaebustega. Komisjon ja vajaduse korral Euroopa välisteenistus ja soodustatud riik vaatavad läbi ka VI lisas loetletud konventsioonide ratifitseerimise staatuse, nagu on osutatud artikli 4 lõike 1 punktis c, ning VI lisas loetletud konventsioonide ratifitseerimise ja mõjusa rakendamise edusammud, nagu on osutatud artikli 17 lõikes 1a.

Selgitus

Kaubanduse sooduskord on seotud VI lisas loetletud konventsioonides sätestatud sotsiaalsete, keskkonnaalaste ja hea valitsemistava standardite mõjusa rakendamisega. Selleks kohaldatakse kogu GSP kava suhtes ametlikku järelevalvemehhanismi.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskordade kohaldamine võidakse ajutiselt peatada kõigi või teatavate soodustatud riigist pärit toodete suhtes järgmistel põhjustel:

Muudatusettepanek

1. Artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskordade kohaldamine võidakse ajutiselt, **täielikult või osaliselt** peatada kõigi või teatavate soodustatud riigist pärit toodete **või kõigi või teatavate soodustatud riigi majandussektorite** suhtes järgmistel põhjustel:

Selgitus

Võttes arvesse, et kaubandussoodustuste tühistamine võib avaldada negatiivset mõju kõige haavatavamatele rühmadele, tuleks kaaluda sihipäraseid sanktsioone kooskõlas laiema ELi sanktsioonirežiimiga üksikisikute ja konkreetsete üksuste suhtes või kollase kaardi menetlusega.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) VI lisas loetletud konventsioonides sätestatud põhimõtete **raske** ja **süstemaatiline rikkumine**;

Muudatusettepanek

a) VI lisas loetletud konventsioonides sätestatud põhimõtete **rikkumine** ja **suutmatus neid mõjusalt rakendada**;

Selgitus

*Selleks et vältida topeltstandardeid inimõiguste, keskkonna ja hea valitsemistava valdkonnas ning luua kolme GSP režiimi osas võrdsed tingimused, on kaubanduse sooduskord seotud VI lisas loetletud konventsioonides sätestatud sotsiaalsete, keskkonnaalaste ja hea valitsemistava standardite mõjusa rakendamise*ga.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) tõsised puudused tollitegevuses narkootikumide (keelatud ainete või lähteainete) väljaveo või transiidi kontrollimisel **või seoses soodustatud riigi enda kodanike tagasivõtmise kohustuse täitmisega** või terrorismivastast võitlust ja rahapesu tõkestamist käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonide põhimõtete raske rikkumine;

Muudatusettepanek

c) tõsised puudused tollitegevuses narkootikumide (keelatud ainete või lähteainete) väljaveo või transiidi kontrollimisel või terrorismivastast võitlust ja rahapesu tõkestamist käsitlevate rahvusvaheliste konventsioonide põhimõtete raske rikkumine;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 1 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) komisjon võtab lõike 1 punkti a kohaldamisel eelkõige arvesse seda, kas asjaomased järelevalveorganid,

lepingumehhanismid ja järelevalvemehhanismid on andnud märku VI lisas osutatud asjaomaste konventsioonide põhimõtete võimalikest rikkumistest, tuginedes konkreetsetele näitajatele.

Muudatusettepanek 42

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Kui VI lisas loetletud rahvusvaheliste konventsioonide põhimõtete rikkumine seda eeldab ja tuginedes asjaomaste järelevalveasutuste kättesaadavatele hinnangutele, märkustele, otsustele, soovitudele ja järeldustele või Euroopa Parlamendi, nõukogu, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas ametiühingute ja inimõiguste kaitsjate väljendatud nõuetekohaselt põhjendatud muredele, või tegutsedes kaebuse alusel, teavitab komisjon sellest soodustatud riiki.

Ühe aasta jooksul alates teatamise kuupäevast hakkavad soodustatud riik ja komisjon tegema tõhustatud koostööd, kui soodustatud riik kohustub vastu võtma tähtjalised tegevuskavad, milles nähakse ette konkreetsete meetmed ja kestlikud lahendused tuvastatud rikkumistele. Kui tegevuskava on vastu võetud, tuleks see avalikustada.

Komisjon konsulteerib tõhustatud koostöö protsessi käigus korrapäraselt artiklis 13a osutatud nõuandva organiga.

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Kui komisjon kaebuse alusel või omal algatusel tegutsedes leiab, et artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskorra alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamise ajutine peatamine käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel on piisavalt põhjendatud, võtab ta kooskõlas artikli 39 lõikes 2 nimetatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, millega algatatakse ajutise peatamise menetlus. Komisjon teatab kõnealuse rakendusakti vastuvõtmisest Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek

3. Kui komisjon kaebuse alusel või omal algatusel tegutsedes leiab, et artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskorra alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamise ajutine peatamine on piisavalt põhjendatud, ***sest soodustatud riik ei ole tõhustatud koostöö raames tulemusi saavutanud või*** käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, võtab ta kooskõlas artikli 39 lõikes 2 nimetatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, millega algatatakse ajutise peatamise menetlus. Komisjon teatab kõnealuse rakendusakti vastuvõtmisest Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kui komisjon leiab kaebuse alusel või omal algatusel tegutsedes, et artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskorra alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamise ajutine peatamine on piisavalt põhjendatud, sest soodustatud riik ei ole tõhustatud koostöö raames tulemusi saavutanud või käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, võtab ta kooskõlas artikli 39 lõikes 2 nimetatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, millega algatatakse ajutise peatamise menetlus. Komisjon teavitab kõnealuse rakendusakti vastuvõtmisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 19 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Kui komisjon leiab, et tulemused õigustavad ajutist peatamist käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 36 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks, et ajutiselt peatada artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskordade alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamine. Delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel võib komisjon vajaduse korral võtta arvesse tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise sotsiaalmajanduslikku mõju soodustatud riigis.

Muudatusettepanek

10. Kui komisjon leiab, et tulemused õigustavad ajutist peatamist käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhjustel, on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 36 vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks, et ajutiselt peatada artikli 1 lõikes 2 osutatud sooduskordade alusel võimaldatavate tariifsete soodustuste kohaldamine. Delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel võib komisjon vajaduse korral võtta arvesse tariifsete soodustuste kohaldamise ajutise peatamise sotsiaalmajanduslikku mõju, ***sh seoses mõjuga naiste tööhõivele ja võimestamisele soodustatud riigis, ning sellega seoses kaaluda osalist peatamist, et vähendada miinimumini negatiivset sotsiaalmajanduslikku mõju GSP+ raames soodustatud riigi elanikkonnale, maksimeerides samal ajal mõju selle riigi valitsusele.***

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 12 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12a. Ajutise peatamise kohaldamise ajal jätkab komisjon soodustatud riigiga dialoogi, sealhulgas artiklis 18a osutatud raamistikus, mille eesmärk on kõrvaldada lõikes 1 osutatud peatamise põhjused. Komisjon hindab korrapäraselt peatamise mõju rikkumiste kõrvaldamisele ning konsulteerib artiklis 13a osutatud nõuandva organiga.

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 19 – lõige 16**

Komisjoni ettepanek

16. Kui komisjon leiab, et lõike 1 punktis a sätestatud põhjusel ajutise peatamise õigustamiseks on piisavalt tõendeid ja et rikkumiste erakordse raskuse tõttu ning abisaaja riigi konkreetseid asjaolusid silmas pidades on vaja kiiresti reageerida, algatab ta ajutise peatamise menetluse vastavalt lõigetele 3–15. Lõike 4 punktis b osutatud tähtaega lühendatakse **kahe** kuuni ja lõikes 8 osutatud tähtaega lühendatakse **viie** kuuni.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 24 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Uurimine algatatakse liikmesriigi, juriidilise isiku või liidu tootjate huve esindava juriidilise isiku staatusega ühenduse taotlusel või komisjoni enda initsiatiivil, kui komisjon leiab, et uurimise algatamiseks on olemas artiklis 23 osutatud teguritel põhinevad piisavad prima facie tõendid. Uurimise algatamise taotlus peab sisaldama tõendeid selle kohta, et artikli 22 lõikes 1 nimetatud tingimused kaitsemeetmete kasutuselevõtmiseks on täidetud. Taotlus esitatakse komisjonile. Komisjon uurib võimalikult põhjalikult taotluses esitatud tõendite täpsust ja asjakohasust, et kindlaks määrata, kas uurimise algatamise õigustamiseks on piisavalt prima facie tõendeid.

Muudatusettepanek

16. Kui komisjon leiab, et lõike 1 punktis a sätestatud põhjusel ajutise peatamise õigustamiseks on piisavalt tõendeid ja et rikkumiste erakordse raskuse tõttu ning abisaaja riigi konkreetseid asjaolusid silmas pidades on vaja kiiresti reageerida, algatab ta ajutise peatamise menetluse **kiirreageerimismehhanismi alusel** vastavalt lõigetele 3–15. Lõike 4 punktis b osutatud tähtaega lühendatakse **ühe** kuuni ja lõikes 8 osutatud tähtaega lühendatakse **kolme** kuuni.

Muudatusettepanek

2. Uurimine algatatakse liikmesriigi, **Euroopa Parlamendi**, juriidilise isiku või liidu tootjate huve esindava juriidilise isiku staatusega ühenduse taotlusel või komisjoni enda initsiatiivil, kui komisjon leiab, et uurimise algatamiseks on olemas artiklis 23 osutatud teguritel põhinevad piisavad prima facie tõendid. Uurimise algatamise taotlus peab sisaldama tõendeid selle kohta, et artikli 22 lõikes 1 nimetatud tingimused kaitsemeetmete kasutuselevõtmiseks on täidetud. Taotlus esitatakse komisjonile. Komisjon uurib võimalikult põhjalikult taotluses esitatud tõendite täpsust ja asjakohasust, et kindlaks määrata, kas uurimise algatamise õigustamiseks on piisavalt prima facie tõendeid.

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu määrus
VI lisa – alamrubriik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioon
ning selle põhimõtted eelneva ja teadliku
nõusoleku kohta (2007)***

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu määrus
VI lisa – punkt 1 b (uus)**

Muudatusettepanek

***Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma
statuut (1998)***

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu määrus
VI lisa – punkt 1 c (uus)**

Muudatusettepanek

***Maaomandi, kalavarude ja metsade
vastutustundliku majandamise
vabatahtlikud suunised***

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamine ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 978/2012 kehtetuks tunnistamine
Viited	COM(2021)0579 – C9-0364/2021 – 2021/0297(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 4.10.2021
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	DEVE 4.10.2021
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Anna-Michelle Asimakopoulou 22.9.2021
Vastuvõtmise kuupäev	28.2.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 -: 2 0: 0

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamine ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 978/2012 kehtetuks tunnistamine
Viited	COM(2021)0579 – C9-0364/2021 – 2021/0297(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	INTA 4.10.2021
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	DEVE 4.10.2021
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Anna-Michelle Asimakopoulou 22.9.2021
Vastuvõtmise kuupäev	28.2.2022
Lõpphääletuse tulemus	+ : 24 - : 2 0 : 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Barry Andrews, Eric Andrieu, Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	María Soraya Rodríguez Ramos, Caroline Roose

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

24	+
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Gianna Gancia
NI	Antoni Comín i Oliveres,
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Catherine Chabaud, Charles Goerens, María Soraya Rodríguez Ramos
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Caroline Roose
2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok
0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu